

מאת אינערוכות

עוד על יחסנו לרכוש הצבא

בית הדין לערעורים אינו מקרה אופיני, אך הוא גם אינו מקרה בודד, ומסקנות המחבר שהאפסנאות אינה תורה, אינן ישימות לתפקד האפסנאי, אף בדרג הנמוך ביותר. מסקנה זו אולי ישימה לתפקיד מחסנאי, וגם כאן רצוי לזכור שאם לא תורה הרי לפנינו מקצוע שצריך לרכוש כהלכה ולעסוק בו — לפחות בזמן הראשון — בפקוחו של בעל-מקצוע ותיק. כל שיטה אחרת תביא לידי הסתברות כויות בעתיד.

„הכרח בספירת מלאי בשעת החלפת אפסנאים“

על מנת להוכיח את הצורך בספירת מלאי בעת החלפת אפסנאים (דרך אגב ברור אף ל„מנהלופוב“*) הקיצוני ביותר, משתמש המחבר בדוגמה של קופאי בנק. באם נמשיך עד הסוף באנלוגיה זו הרי משול המפקד למנהל הבנק. יהודי נכבד זה מופקד על רכושו של המוסד ואך ורק על רכוש זה, וכל הפעולות הבנקאיות המסורכות בכות ביותר אינן אלא אמצעי להגדלת אותו הרכוש שבידי הקופאי. לא כך יחסי הגומלין בין המפקד והאפסניה. לכל פריט שנמצא באפסנאות, מטרה אחת ויחידה — לאפשר למפקד לבצע את תפקידוהוא בהצלחה ועיני לות.

אין לנו ספק שבכל מקרה של מסירת האפסנאות מאפסנאי אחד-למשנהו לרגל שחרורו, הצבה, יציאה לקורס או לחופשה ממושכת, יש צורך בספירת מלא מדויקת וביאשור קבלה על כל פריט ופריט.

אולם מה לעשות במקרה של חופשה קצרה, יום מחלה, יציאה מהמתנה לרגל מילוי תפקיד של האפסנאי? האם על מפקד היחידה להחליט על שיתוק פעולות האפסנאות או על העברת התפקיד כאילו לצמיתות? הנוכל איפוא באמת לומר ללא הסתייגות ש„האחראי חייב להיות יחיד עם זכות בלעדית של גישה ופיקוח על הפריט“ ושהי העברה מאחראי אחד לשני נעשית תמיד רק אחרי ספירה

(*) שונא מנהלה.

לרשימתו של אל"מ מ. זוהר, חובי „מערכות“ קכ"ו אתחיל בכך, שלא אחלוק על דברי אל"מ זוהר עד כמה שהם נוגעים למטרות הסופית: הגברת הערנות של כל הדרגות לשמירת רכוש צה"ל — לרבות המפקדים. ויותר מזה. אסכים שיש קשר הדוק בין יחסו של החייל או מפקד לרכוש ויחסו לתפקיד היעודי, אם כי קשר זה לעתים לא בולט לעין, ומבהינים בקיומו רק בעת משבר וכשלון, כשהרשלנות וההזנחה עברו במשך הזמן מבעיות של „מנהלה“ ושל „משמעת חיצונית“ לשטח המבצעי.

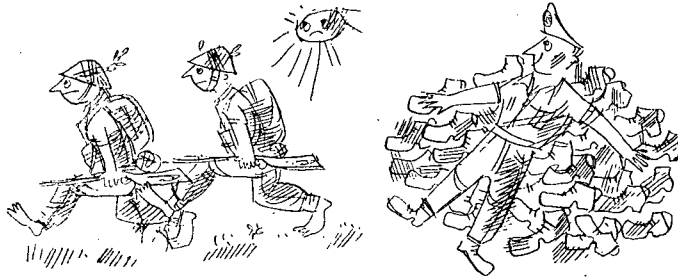
אבל מעובדות אלו ועד לכמה ממסקנותיו של אל"מ זוהר דרך ארוכה, ויש מקום להסתייג מפישוטמה בכמה גקודות.

„האפסנאות היא לא תורה...“

צודק המחבר. האפסנאות היא לא תורה — אבל היא בכל זאת מקצוע. צה"ל החליט שחיל שיש לו נתוני היסוד הדרושים, צריך לקבל הכשרה מתאימה בקורס על מנת לרכוש את המקצוע; כמו-כן נקבעו ציונים למדידת הצלחתו — או כשלונו — של התניך בקורס.

כאן לא מדובר על קצין או נגד בכיר שיש להם „הידיעות הכלליות או האינטליגנציה הממוצעת“ הנחוצים כדי לבצע או לפקח על ביצוע פעולות אפסנאיות רגילות בתנאים שגורתיים. מדובר על אותו חייל שמחומר ברירה שובץ לתפקיד אפסנאי פלוגתי בגדוד חי"ר למרות כשלונו המוחלט בקורס אפסנאים, ואשר כעבור זמן קצר איבד את העשתונות, כשנאלץ לבצע פעולות אפסנאיות פשוטות למדי תחת לחץ. ואם „סדר, דייקנות ותשומת לב“ לדעת המחבר, היו דרושים לביצוע היעיל של התפקיד, הרי כפי הנראה לא היה חייל זה מחונן בכל אלה ולכן גם נשל בקורס; ורצונו הטוב למלא את התפקיד כהלכה? לא הסיפק על מנת למנוע אבדן של ציוד יקר.

שוב נסכים שמקרה זה, שהעסיק לפני זמן קצר את

האם שמירת רכוש הצבא צריכה להביא למצבים כאלה?

להביא אצלנו למצבים דומים לזה של האפסנאי בסרט הידוע „מכאן ועד עולם“, אשר כה דאג לרכוש הצבא, עד שניסה למנוע מרבי-הסמל הוצאת תחמושת מהמחסן בעת התקפת אויר. אין ספק שהיו לו, לאפסנאי, מניעים נכבדים, אלא שהוא פעל תוך פירוש פשטני מדי של הפקודות הקיימות.

רם"נ יורם פריד

ורק אחרי החתמה? כיצד נבצע זאת בכל מקרה שהאפסנאי את לא גדולה מספיק בכדי שהאפסנאי והמחסנאי ישלטו בשטחים נפרדים מבלי להשלים זה את זה בכל עת — ולא קטנה עד כדי כך שאיש אחד יפעל באופן עצמאי? גישת הספירה ה„שוטפת“ אומנם תמנע במקרים מסויימים מחלוקת משפטית בעת חקירת מקרה של אובדן ציוד או בעת הדיון בבית-הדין. אך מצד שני עלולה היא

המק"בים בבריגדה

(המשך מעמ' 37)

יחידות אויב — שהיו בחלקן במצב של התפוררות וכניעה — לגדות הנהר, ולפגוע בכל גוף הצף על פני המים. ואמנם אמצעים אלה הועילו. כמה מוקשים התפוצצו בנהר יחד עם הפגרים אליהם היו מחוברים.

בין היחידות שגויסו למשימה זו היתה פלוגת המק"ב אשר הוקמה לצורך זה משלוש מחלקות המק"ב של החטיבה, והחתום מטה נתמנה למפקד יחידה זו. התמלאנו רגש גאווה כאשר פגשנו ליד ראש הגשר בפלוגת-הנדסה עברית שעסקה בהקמת גשר הסירות הראשון מעל הנהר. בגשר זרם אחר-כך טור בלתי פוסק של דיביזיות הארמייה ה-8, אספקה, ציוד, חימוש ושריון. בין יחידות התובלה שנהרו צפונה היו גם פלוגות עבריות ופגישת היחידות העבריות במעמד זה היתה חויה שבודאי לא תישכח.

לאחר כמה שבועות באה הכניעה של הגרמנים באירופה, ועמה הגיעה לקצה פרשת הלחימה של החטיבה היהודית הלוחמת.

בולוניה יצאה החטיבה ממסגרת הקרבות. מערך הצבא הגרמני החל מתפורר. המכשול הטבעי האחרון בו ניסו הגרמנים להיאחז, היה הנהר פו שרחבו כ-400 מטר. לפי תכניות המתקפה הכללית צריך היה צבא בעלות-הברית לעבור את הנהר בשני מקומות, אחד במרכז הארץ והשני במערב. הפעולה הצליחה בראשיתה אך שובשה לאחר פיצוץ הגשר אשר הוקם במרכז הארץ. הגרמנים הרסוהו בהשתמשם בתחבולה של קשירת מוקשים לפגרי הסוסים שצפו בנהר (הנהר היה אז מלא פגרי סוסים ואדם שצפו עם הזרם). נותר עתה רק גשר אחד, והוא צריך היה לשמש גם למעברן של אותן היחידות אשר לפי התכנון המוקדם היו צריכות לעבור בגשר שפוצץ. כדי לאבטח גשר חשוב זה הוקם באופן דחוף על-ידי מפקדת הארמיה ה-8 כוח-משימה מיוחד, מורכב מפלוגות גות נ"ט, ג"מ ומק"בים שרוכזו מיחידות רבות והוצבו לאורך הנהר, בקו של מספר קילומטרים. מתפקידו של הכוח היה למנוע התקרבות